

6. Лосєва Н. Виховання прагнення учнів до саморозвитку при вивченні теми «Правильні многогранники» (Розробка уроку для 11 класу) / Н. Лосєва, К. Луковська // Математика в школі. – 2009. – № 6. – С. 25-30.

7. Пузирьов В.Є. Викладання математичних дисциплін в контексті виховання творчої особистості майбутнього фахівця / В.Є. Пузирьов // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України : електрон. наук. фах. – Вид. № 4 – 2015.

8. Лосєва Н.М. Активні методи навчання в курсі аналітичної геометрії / Н.М. Лосєва // Дидактика математики: проблеми і дослідження: міжнародний збірник робіт. – Вип. 29. – Донецьк: Вид-во ДонНУ, 2008. – С. 29-34.

Шпортюк О.М.

*старший науковий співробітник
відділу наукової діяльності та міжнародного співробітництва,
Академія Державної пенітенціарної служби*

ВИМОГИ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРОБАЦІЇ

Аналіз низки міжнародних актів, показує на необхідність забезпечення особливого підходу у роботі з неповнолітніми порушниками закону та необхідність спеціальної підготовки персоналу. Дитина внаслідок її фізичної і розумової незрілості потребує спеціальної охорони і піклування, зокрема належного правового захисту. Держава через органи, установи та організації, які працюють з неповнолітніми порушниками та жертвами злочинів повинна забезпечити спеціальний захист та сприятливі умови при розгляді справ та виконанні покарань щодо неповнолітніх. Вирішення питань нагляду за неповнолітніми особами звільненими від відбування покарань з випробуванням, реалізація пробаційних програм, проведення соціально-виховної роботи, є нагальним питанням демократичного суспільства, яке турбується про майбутнє свого підростаючого покоління та є можливим за рахунок якісної професійної підготовки майбутніх офіцерів органу ювенальної пробації.

На сьогоднішній день у структурі Державної кримінально-виконавчої служби України Міністерства юстиції України функціонує 14 центрів ювенальної пробації (м. Дніпро, м. Кривий Ріг, м. Запоріжжя, м. Мелітополь, м. Маріуполь, м. Київ, м. Житомир, м. Львів, м. Рівне, м. Одеса, м. Миколаїв, м. Харків, м. Кропивницький, м. Полтава), діяльність яких направлена на реалізацію державної політики у сфері виконання певних видів кримінальних покарань, не пов'язаних із позбавленням волі, та пробації щодо неповнолітніх. Відповідно, виникає потреба у спеціальній підготовці кваліфікованих кадрів для роботи в органах пробації з неповнолітніми порушниками закону.

Необхідність підготовки фахівців для роботи з неповнолітніми, які перебувають у конфлікті з законом, з метою забезпечення їх прав та інтересів під час здійснення правосуддя та виконання покарань, визначено стратегічним завданням міжнародного співтовариства, що знайшло відображення у міжнародних документах.

Досліджуючи необхідність спеціальної підготовки майбутніх офіцерів ювенальної пробації до роботи з неповнолітніми, слід зазначити, що особливий підхід у роботі з неповнолітніми порушниками закону регламентовано низкою міжнародних актів.

Так, *Декларація прав дитини* – що дитина внаслідок її фізичної і розумової незрілості потребує спеціальної охорони і піклування, зокрема належного правового захисту, а також наголошується на тому, що дитині законом та іншими засобами має бути забезпечений спеціальний захист і надані можливості та сприятливі умови, що дадуть їй змогу розвиватися фізично, розумово, морально, духовно та соціально, здоровим і нормальним шляхом, в умовах свободи та гідності [1].

У свою чергу *Конвенція про права дитини* (далі – Конвенція) наголошує на тому, що у всіх діях щодо дітей, незалежно від того, здійснюються вони державними чи приватними установами, що займаються питаннями соціального забезпечення, судами, адміністративними чи законодавчими органами, першочергова увага приділяється якнайкращому забезпеченню інтересів дитини, а також зауважують придатності та компетентності персоналу.

Конвенція закликає Держав-учасниць створювати закони, процедури, органи та установи, що мають безпосереднє відношення до дітей, які

порушили кримінальне законодавство, зокрема встановити мінімальний вік, нижче якого діти вважаються нездатними порушити кримінальне законодавство; при можливості уникати судового розгляду. Також наголошується на необхідності створення інституту опіки і нагляду, консультативних послуг, призначення випробного строку виховання, програм навчання і професійної підготовки, та інших форм догляду, що замінюють догляд в установах, з метою забезпечення такого поводження з дитиною, яке забезпечувало б її добробут і відповідало її становищу та характеру злочину [2].

Мінімальні стандартні правила Організації Об'єднаних Націй у відношенні заходів не пов'язаних з тюремним ув'язненням (Токійські правила), зазначають, що мета професійної підготовки (осіб, які працюють з неповнолітніми порушниками закону) полягає у тому, щоб роз'яснити персоналу його обов'язки стосовно повернення правопорушника до нормального життя в суспільстві, забезпечення прав правопорушника та захисту суспільства. Підготовка також повинна сприяти розумінню персоналом необхідності здійснювати співробітництво та координувати діяльність з відповідними органами та установами. До вступу на службу персонал проходить підготовку, яка включає інструктаж про характер заходів, не пов'язаних з тюремним ув'язненням, про мету нагляду та соціально-виховні заходи, які застосовуються до осіб. У процесі проходження служби персонал повинен підтримувати та удосконалювати свої знання та професійні навички, шляхом проходження підготовки без відриву від служби, на курсах підвищення кваліфікації [3].

На продовження нашого дослідження звернемося до *Мінімальних стандартних правил Організації Об'єднаних Націй, що стосуються відправлення правосуддя стосовно неповнолітніх (Пекінські правила)*, які регламентують відправлення правосуддя щодо неповнолітніх в рамках всебічного забезпечення соціальної справедливості та одночасного сприяння захисту молоді та підтримці безпеки у суспільстві. Метою правосуддя щодо неповнолітніх в першу чергу є забезпечення благополуччя неповнолітнього, а також забезпечення сумірності засобів впливу особливостям особи правопорушника з умовами правопорушення. Пекінські правила звертають увагу на

необхідність спеціальної підготовки усіх посадових осіб, які забезпечують правопорядок та беруть участь у відправленні правосуддя щодо неповнолітніх. Так, у п. 12.1 зазначається, що «для виконання своїх функцій найкращим чином, службовці, які часто або виключно займаються попередженням злочинності неповнолітніх повинні пройти спеціальний інструктаж та підготовку». З цією метою у великих містах пропонують створювати спеціальні підрозділи поліції для роботи з неповнолітніми [4].

Норми *Ер-Рядських керівних принципів* наголошують на необхідності попередження злочинності неповнолітніх та підготовці їх до життя у суспільстві завдяки інтеграції дітей та всіх молодих людей через сім'ю, общину, осіб аналогічної вікової групи, школу, професійно-технічну підготовку, трудову діяльність та добровільні організації. У п. 58 даних принципів стосовно підготовки до роботи з неповнолітніми порушниками закону зазначається, що «співробітники правоохоронних органів та ін відповідні фахівці повинні бути готові враховувати у своїй роботі особливі потреби молоді, а також знати та максимально використовувати програми та наявні служби допомоги, щоб не допустити зіткнення неповнолітніх з системою правосуддя». Також закликають уряди країн та зацікавлені організації активно підтримувати науково-технічне співробітництво з практичних та програмних питань, особливо при підготовці кадрів, а також з конкретних проблем, що стосуються попередження правопорушень та злочинів серед молоді [5].

Персонал пенітенціарних установ та служби пробації виконує важливу соціальну функцію, тому рівень його професійної підготовки має надавати можливість на належному рівні виконувати свої професійні обов'язки, особливо враховуючи стандарти поведінки з уразливими категоріями порушників закону, а саме неповнолітніми. Тому, у свою чергу, *Європейські пенітенціарні правила* зазначають, що персонал перед тим як приступити до своїх обов'язків має пройти курс підготовки з виконання своїх загальних і конкретних обов'язків, та скласти теоретичний і практичний іспити. Керівництво має забезпечити, щоб усі працівники підвищували свої знання і професійні навички на курсах підготовки та підвищення кваліфікації, які повинні організовуватися з належною періодичністю. Персонал, який працює з особливими групами

злочинців (іноземні громадяни, жінки, малолітні або психічно хворі) має проходити спеціалізовану підготовку, яка відповідає особливому характеру роботи [6].

Керівними для функціонування служби пробації є *Правила Ради Європи про пробацію*, які гармонізують міжнародне законодавство що стосується справедливого правосуддя та забезпечення безпеки суспільства шляхом попередження і скорочення злочинів. У даних правилах зазначається, що усі співробітники повинні мати можливість здобуття освіти і підготовки відповідно їх ролі і рівню професійних обов'язків. Наголошується на необхідності проходження первинної підготовки і набутті необхідних знань, навичок та орієнтацій. Протягом служби всі співробітники повинні підтримувати та поповнювати знання і навички на курсах підвищення кваліфікації без відриву від роботи. Основними напрямками підготовки має бути юриспруденція, етика, сучасні методики виховання та кодекс поведінки. А співробітники, які будуть працювати з особливими категоріями порушників або засудженими, які скоїли специфічні злочини мають пройти спеціальну підготовку [7].

Отже, проаналізувавши вищезазначені міжнародні акти, які регламентують норми правосуддя щодо дітей, які перебувають у конфлікті з законом, можемо дійти висновку, що неповнолітні належать до «особливої» категорії правопорушників, відносно яких повинен бути встановлений особливий підхід при виконанні покарань, у тому числі не пов'язаних з позбавленням волі. Відповідно персонал, який буде працювати з даною категорією порушників повинен мати спеціальну підготовку, орієнтовану на соціально-виховний та реабілітаційний підходи.

Беручи до уваги позитивний досвід міжнародного співтовариства, Україна поступово та послідовно реалізує взяті на себе зобов'язання, що виявляються у прийнятті нових законів, стратегій, створенні консультативно-дорадчих органів, з метою системного обговорення та вирішення проблемних питань розвитку правосуддя щодо неповнолітніх, підготовці персоналу для роботи з дітьми, які перебувають у конфлікті з законом, діяльність якого буде направлена на соціальну реабілітацію та

ресоціалізацію неповнолітніх, застосування до них відновного правосуддя.

Список використаних джерел:

1. Декларація прав дитини від 20.11.1959 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_384 (дата звернення: 18.07.2019).
2. Конвенція про права дитини від 20.11.1989 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021 (дата звернення: 18.07.2019).
3. Мінімальні стандартні правила Організації Об'єднаних Націй у відношенні заходів не пов'язаних з тюремним ув'язненням (Токійські правила) від 14.12.1990 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_907 (дата звернення: 18.07.2019).
4. Мінімальні стандартні правила Організації Об'єднаних Націй що стосуються відправлення правосуддя стосовно неповнолітніх (Пекінські правила). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_211 (дата звернення: 18.07.2019).
5. Керівні принципи Організації Об'єднаних Націй для попередження злочинності серед неповнолітніх «Ер-Рядські керівні принципи» від 14.12.1990 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_861 (дата звернення: 18.07.2019).
6. Європейські пенітенціарні правила (Рекомендація № R (2006)2 Комітету Міністрів держав-учасниць від 11.01.2006 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_032 (дата звернення: 18.07.2019).
7. Рекомендація CM/Rec(2010)1 Комітету Міністрів державам-членам про Правила Ради Європи про пробацію від 20.01.2010 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a38 (дата звернення: 18.07.2019).

Шумінська Н.О.

*викладач англійської мови, II категорія,
Коростишівський педагогічний коледж імені І.Я. Франка*

ОНЛАЙН ТЕСТУВАННЯ ЯК ЗАСІБ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ЗНАНЬ

В умовах сучасного стрімкого інформаційного розвитку зростає потреба у отриманні якісних знань та пошуку ефективних та ґрунтовних методів перевірки якості знань. Комп'ютерні технології дозволяють інтенсифікувати навчальний процес, змінити організаційну форму навчання, оптимізувати якість контролю [1, с. 17] та легко працювати як в групах, так і індивідуально.